UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA" DIN IAŞI

Laudatio

În onoarea Doamnei

Ana BLANDIANA

Membru titular al Academiei Române

Cu ocazia decernării titlului de Doctor Honoris Causa
al Universităţii „Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi

Laudatio

În onoarea Doamnei

Ana BLANDIANA

Membru titular al Academiei Române

Cu ocazia decernării titlului de Doctor Honoris Causa
al Universităţii „Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi

LAUDATIO

În onoarea doamnei **Ana BLANDIANA**, membru titular al Academiei Române, figură emblematică a disidenței anticomuniste, poetă și prozatoare, ambasadoare a culturii române, cu ocazia decernării titlului de *Doctor Honoris Causa* al Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași

16 martie 2026

www.uaic.ro

propriu-zise, cât și prin covârșitoarea importanță etică a acestor scrieri.

În ultimii ani, prestigioasa distincție de *Doctor Honoris Causa* le-a fost acordată unor erudiți de înaltă ținută, ale căror nume constituie în sine un garant al promovării românității, precum Virgil Nemoianu, Andrei Pleșu, Norman Manea sau Matei Vișniec. De această dată, ne aflăm în fața domniilor voastre pentru a împărtăși înțelesul profundei lecții de verticalitate pe care am primit-o cu toții în cei mai grei ani ai regimului comunist. Libertatea în zona subiectelor, stilurilor şi a interpretărilor dobândite după 1989 datorează, credem, enorm, unor profesioniști ai cuvântului precum Ana Blandiana. Activitatea domniei sale din acei ani, neîntrerupta trudă de a scrie, în ciuda celor trei intervale în care i s-a interzis în mod oficial să publice și a modului în care a avut de suferit din cauza represiunii ideologice, stau sub semnul exemplarității. Pentru o Românie în derivă, asemenea destine, rare, au oferit și celorlalți încrederea în forțele proprii, i-au ajutat să-și gestioneze propriul limbaj şi formele de expresie ale conştiinței fără frică ori mânați de nevoia de a răspunde cenzurii, iar aceasta i-a determinat pe mulți autori, aparținând și altor generații, să regândească, să rescrie, să tematizeze istoria/istoriile din spatele închisorilor comuniste. Ana Blandiana însă a trăit și a scris într-o închisoare continuă, pe care a preferat să nu părăsească niciodată, deși ar fi putut-o face, tocmai pentru a o mărturisi, netrădându-și

Laudatio

În onoarea doamnei **Ana BLANDIANA**, membru titular al Academiei Române, figură emblematică a disidenței anticomuniste, poetă și prozatoare, ambasadoare a culturii române, cu ocazia decernării titlului de *Doctor Honoris Causa* al Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași

Stimate Domnule Rector,
Stimate Domnule Președinte al Senatului,
Doamnelor și domnilor profesori,
Distinși invitați,

Ne revine acum emoționanta și onoranta misiune de a elogia personalitatea doamnei Ana Blandiana, figură emblematică a disidenței anticomuniste, poetă și prozatoare, redutabil memorialist și publicist implicat în mediul editorial ante- și postdecembrist, o adevărată ambasadoare a spiritului românesc în diaspora de pretutindeni. Ceremonia de astăzi corespunde în cel mai înalt grad misiunii pe care comunitatea academică ieșeană o îmbrățișează fără rezerve: aceea de a contribui la recunoașterea valorilor contemporane ale culturii române, legitimate atât prin reverberațiile estetice ale operei lor

niciodată patria și preferând să se refugieze în *patria sa imaginară A4*.

Membru corespondent al Academiei Române din 2016 și membru titular al Academiei Române din 2025, doamna Ana Blandiana rămâne un reper al integrității și solidarității ferme cu principiile pe care își întemeiază atât existența, cât și opera. Este prețuită, în contemporaneitate, de opinia publică din spațiul românesc și internațional pentru meritele deosebite pe care le-a dovedit, de-a lungul unor timpuri potrivnice ideii de libertate, atât în activitatea publicistică și literară, cât și pentru implicarea civică exemplară și constanța deciziilor prin care a înfruntat un sistem opresiv și care aveau să-i marcheze întreaga existență. Născută pe 25 martie 1942 la Timişoara, asumându-și un pseudonim care îi va marca și o serie din temele și motivele literare folosite în operă, cu precădere în poezie, doamna Ana Blandiana s-a remarcat prin curajul de a înfrunta oficialitățile comuniste, iar la Radio Europa Liberă a făcut cunoscută opiniei publice internaționale adevărata situație din România. După căderea regimului s-a implicat în lupta pentru libertate şi a contribuit la apărarea drepturilor omului, numărându-se printre fondatorii primelor organizații ale societății civile. A continuat să ne surprindă mereu, prin noi inițiative menite să stârnească reacții imediate, să trezească din adormire, să ne tulbure, cu vocabulele domniei sale, chiar „somnul din somn". Mărturie pentru aceasta stau chiar cuvintele domniei sale, rostite cu

prilejul decernării Premiului „Prințesa de Asturia pentru Litere“, atunci când, pe 25 octombrie 2024, acesta i-a fost acordat în cadrul unei ceremonii prezidate de Familia Regală a Spaniei la Teatrul Campoamor din Oviedo: „Ca întotdeauna când mi s-a întâmplat să iau un premiu, primul meu gând a fost la Platon și la cununile de lauri pe care le recomanda pentru poeții alungați apoi din cetate. Al doilea gând a fost pentru țara mea”.

În fapt, acest devotament genuin a fost, credem, motorul întregii existențe creatoare a doamnei Ana Blandiana. Fiica preotului Gheorghe Coman, licențiat în Drept și Teologie, deținut politic, și a Otiliei Diacu, originară din comuna Blandiana (județul Alba), aceasta a urmat cursurile liceale la Oradea și pe cele universitare la Facultatea de Filologie a Universității din Cluj (1963-1967), unde și-a obținut licența în filologie romanică. Între 1973 și 1974, i-a fost acordată o bursă de studii în cadrul Programului Scriitoricesc Internațional al Universității din Yowa City (SUA). În 1967, doamna Ana Blandiana a început o nouă existență, în București, unde a fost, între anii 1968 și 1977, redactor la *Viața studențească* și *Amfiteatru*, apoi bibliotecar la Institutul de Arte Plastice din București, în 1975-1977, și redactor la Uniunea Scriitorilor, în 1977-1979. Din 1968 a deținut rubrici permanente la *Contemporanul* (*Antijurnal* sau *Corespondențe*), de unde va trece la *România Literară*, unde s-a ocupat, în 1974-1988, de rubrica *Atlas*.

Debutează literar în revista *Tribuna* din Cluj-Napoca cu poezia *Originalitate*, semnând pentru prima dată cu pseudonimul „Ana Blandiana" în 1959. În volum, a debutat cu placheta *Persoana întâia plural* (1964), urmată de volumele *Călcâiul vulnerabil* (1966), *A treia taină* (1969), *Octombrie, noiembrie, decembrie* (1972), *Somnul din somn* (1977), *Ochiul de greier* (1981), *Ora de nisip* (1983) sau *Stea de pradă* (1985). Voce de primă scenă a generației critice care a susținut modernismul și neomodernismul românesc, Nicolae Manolescu o caracteriza astfel: „Blandiana se numără printre poeții a căror ascendență blagiană reprezintă unul din elementele definitorii pentru lirica nouă de la mijlocul deceniului şapte. [...] Tonul e solemn, fără rigiditate, iar confesia a deprins de la Blaga acea impersonalitate concis reflexivă care lasă să se vadă din om mai ales ființa gânditoare...". De-a lungul vremii, Ana Blandiana abordează şi alte genuri, glisând de la nuvelistica fantastică (*Cele patru anotimpuri*, 1974; *Proiecte de trecut*, 1982) la roman (*Sertarul cu aplauze*, 1992), pentru a se recalibra apoi în tabletă, eseu, însemnări de călătorie, versuri pentru copii şi memorialistică (*Mai-mult-ca-trecutul*, 2023). Împreună cu soțul ei, Romulus Rusan, a publicat şi volume de interviuri cu personalități culturale, precum *Convorbiri subiective* (1972) sau *O discuție la Masa Tăcerii* (1977).

Paradoxal pentru unii, însă întru totul explicabil pentru ceilalți, puțini, ce-i drept, Ana Blandiana ilustrează, pentru cele

îndrăzneală într-adevăr rimbaldiană, printr-o transfigurare de gravă și reală originalitate a ideilor, printr-o mai întotdeauna surprinzătoare vibrație lirică în profunditate, printr-o sinceritate internă a gândirii". Toate volumele domniei sale sunt primite laudativ de critica de întâmpinare, iar de-a lungul carierei obține mai multe premii de răsunet, dacă este să amintim aici fie și numai Premiul pentru poezie al Uniunii Scriitorilor din România (1969), Premiul pentru poezie al Academiei Române (1970), Premiul pentru literatură pentru copii (1980), Premiul pentru proză al Asociației Scriitorilor din Bucureşti (1980), Premiul Internațional „Gottfried von Herder" (1982) sau Premiul de proză al Asociației Scriitorilor din București (1982).

Pentru început însă, pe Ana Blandiana o reprezintă vocația lirismului interior, care transpare și în lecturile publice, și în orice fel de confruntare directă a realului. Poezia domniei sale mărturisește acele adevăruri care încă ne dor, despre care avem senzația că nu s-a vorbit/ scris/ interpretat suficient or cu deplină asumare și maturitate, de vreme ce astăzi ne izbim de ciclicitatea tristă a unor forme și întruchipări istorice de nedorit, care din păcate încă ne mai reprezintă. Între criticii extrem de apropiați de grila lecturii simbolice, prin urmare nu întru totul modelată autobiografic, poate cel care a înțeles-o încă de la debut, domnul academician Ion Pop, în *Poezia unei generații* (Cluj-Napoca: Dacia, 1973), o descrie în termenii următori: „Poezia Anei Blandiana din *Călcâiul vulnerabil* se constituie ca

discurs esențializat, echivalent acestei austerități a atitudinii, de o rigiditate de erou tragic. Deconcertantă prin simplitate, ea se transmite printr-o foarte clară trasare a desenului ideatic în spațiu aproape epurat de metafore. Înlăturând orice obscuritate, poeta se descoperă singură în fața ideii și pare că unicul său demers e acela de a vida o scenă, pentru ca în spațiul creat mesajul să poată suna nestingherit. Cele mai bune poeme dau această senzație de identificare a ideii cu o voce, suficientă pentru a o face convingătoare: ideea devine ea însăși ,,spațiu originar", realizat astfel prin elevația ritmică a restituirii. Metafora nu mai este un ornament al discursului conceptual, ci, atât cât e utilizată, punctează doar un fel de situație simbolică, din care semnificația de natură intelectuală crește organic."

De aici încolo, toate volumele semnate Ana Blandiana fac vorbire despre rezistență și nostalgie, despre nevoia de adaptare, din dragoste, dar și despre dorul nevindecat. Dorul de senzația de bine de acasă, acel acasă asociat matricei familiale, copilăriei și trăirilor adolescentine. Un dor care se îmbracă în alb, laitmotiv al volumelor publicate înainte de Revoluție, sau care se poate măsura doar cu puterea zăpezii, oferindu-ne o viziune nu întotdeauna confortabilă asupra lumii, cât mai degrabă una socratică, semănând îndoiala și demonstrând că e mai bine să-ți pui întrebări și să nu taci decât să cazi pradă marelui somn care poate ucide națiuni, care poate șterge memoria, care se dispensează de rațiune și împinge umanitatea în haos. Cu

mai asupritoare decenii ale dictaturii comuniste, cazuistica scriitorului care, o dată eliberat de sub presiunea şi opresiunea istoriei, are toate motivele să se întoarcă în sine, găsindu-şi, în scriitura despre propria lui alcătuire, fie ea zilnică sau metafizică, resursele supraviețuirii. Opera domniei sale, per ansamblu, supune atenției publicului de ieri şi de azi însăşi ideea că, pentru acele vremuri, existența în sine era o formă de prizonierat, iar statul – o uriaşă carceră. Conflictul cu oficialitățile comuniste declanşat de o serie de poeme publicate în revista *Amfiteatru*, în 1984, se acutizează prin publicarea, în 1988, a volumului *Întâmplări de pe strada mea*, care va atrage şi interdicția de a mai publica. Numele Ana Blandiana este interzis, iar cărțile domniei sale sunt scoase din biblioteci. Mai exact, vorbim despre trei interdicții de publicare: între 1959 şi 1964, pentru „vina" de a fi fost fiica unui deținut politic; în anul 1985, pentru publicarea a patru poezii în revista *Amfiteatru* (după interdicție, poeziile au fost răspândite fiind scrise de mână, fapt reținut de istoricii literari ca un memorabil samizdat românesc); iar în perioada 1988-1989, pentru publicarea unei parodii a dictatorului în chip de literatură pentru copii.

Cu toate acestea, reacția criticii literare este fermă. La debutul în volum cu poezie, în 1964, Ana Blandiana era întâmpinată cu următoarele cuvinte de către George Ivaşcu, cel care notează în *Contemporanul:* „Cu o amprentă de certă originalitate, poezia Anei Blandiana [...] se definește cu o

asemenea stări contradictorii se va lupta poeta și în volumele care au văzut lumina tiparului după Revoluția din 1989, în cele care îi sunt alături de inimă, stând sub semnul unei arte poetice perpetue, precum *Patria mea A4 (2010)*. Aici, Ana Blandiana pare să recheme sensul uitat al trecătoarelor arce purtătoare de frumos, îl provoacă să se ivească în pofida lumilor digitale în care e silită să locuiască acum. După *Arhitectura Valurilor* (1990), *Soarele de Apoi* (2000) și *Refluxul Sensurilor* (2004) vor urma *Orologiul fără ore* (2016), *Variațiuni pe o temă dată* (2018) și recentul *Se face liniște în mine* din 2024. Reluând versul acesta cu un dur, tăios și fără drept de apel caracter de sentință ultimă de-a lungul mai multor volume în ultimii ani, doamna Ana Blandiana se găsește acum în deplina forță a creației, dar totuși îi preferă tăcerea, singura capabilă să pună sămânța înțelegerii în pofida vacarmului generalizat. Altfel spus, în cuvintele domniei sale, „se vorbește atât de mult, încât rostul poeziei a devenit acela de a restabili tăcerea". Întreaga ei literatură post-revoluționară se așază astfel sub semnul unei hotărâte întoarceri în sine și al lungilor, revelatoriilor tăceri blagiene. „Din când în când se face liniște în mine/ca și cum istoria s-ar fi oprit", scrie poeta, „E ca o lumină imensă/pe o câmpie fără sfârșit,/un amestec de bucurie și spaimă/ca în fața lui Dumnezeu./Știu că ține doar o secundă, dar simt/că așa ar putea fi mereu,/dacă aș avea destulă putere/să plec

convinsă că vin înapoi,/cum pleacă păsările/în fiecare toamnă/spre viața lor de apoi".

În proză, Ana Blandiana se refugiază în fantastic, parcă intuind că iluzia este singura cale de evadare din universul concentraționar care începuse să se instaleze la momentul apariției celui dintâi volum de nuvele, *Cele patru anotimpuri*, din 1977, și care își va arăta cu hotărâre colții în 1982, atunci când văd lumina tiparului ale sale *Proiecte de trecut.* Autoarea stăpânește rigorile genului scurt, știe să creeze efectul de surpriză atât de necesar pentru a-și ține publicul la fel de captiv precum se simt protagoniștii săi. Mulți critici, de la Ileana Mălăncioiu la Tania Radu, au analizat atent punctul în care începe presimțirea a ceva neobișnuit și intrarea în spațiul misterios. Pe această cale, prozatoarea îl convinge pe cititor că – în ciuda modurilor deosebite în care privesc lucrurile – îi va facilita pătrunderea în lumea reală a imaginației sale. Și îi mai dă certitudinea că nu îi oferă fantasticul din imposibilitatea de a-i oferi o imagine veridică a mediului în care trăiește. Fiindcă, în cele din urmă, nu-l părăsește pe cititor în lumea visului ei în care acestuia i-ar fi greu să se descurce; își asumă riscul de a-l întoarce în spațiul obișnuit din care a urmat-o cu bună știință. Îl face deci nu numai complice al visului (sau coșmarului), ci și al trezirii sale.

După Revoluție, apariția romanului *Sertarul cu aplauze* atrage magnetic.

Metaroman în realitate, și această scriere e o artă de a fugi, căci romanul lui Alexandru Șerban, scriitor hărțuit de Securitate și ulterior internat într-un stabiliment de reeducare, se deschide din romanul autorului acestei narațiuni, un altfel de Alexandru Șerban instalat într-o astfel de izolare, mai degrabă voluntară, undeva în Deltă, unde încearcă să scrie și unde vede de-aproape o lume pe care preferă să o rezume literar și parabolic în manuscrisul lui. În fine, romanul-romancierului-care-scrie-în-Delta se deschide din ,,fereastra" Anei Blandiana direct, un fel de jurnal care transcrie fapte și considerații simultane facerii romanului. Suntem aici pe un alt palier al realității, în care e vorba de casa de la Comana, de d-l Romi Rusan, de mașina Securității care le păzea intrarea la sfârșitul anilor '80, de prieteni reali, de trădări și abandonuri, de crampe ale scrisului etc. Cele trei fire se dezvoltă fără poticneli, fără dificultăți de identificare. Finalul rupe brutal ramele (*frame*-urile) și impune fiecăruia dintre cele trei fire epice irumperea bestială a realului destructurant, triplu ipostaziat: o Dunăre care se revarsă murdar, trei securiști care sparg ficțiunea și intră în viața autorului lor și, respectiv, o prozatoare care încearcă să vină în ajutorul propriilor personaje, fiind nevoită să se refugieze... în poezie. Ultimele cuvinte ale romanului reiau un mic poem, pe care deja îl citisem și în interior, și care conține una din cheile esențiale: «Orice zbor e o fugă, / Orice fugă o-nfrângere, / Și totuși, și totuși, / Salvează-te, îngere. / Orice fugă de înger / e o

fugă din rai / Şi totuşi, şi totuşi, / Pe-o aripă de plai...». Pentru că *Sertarul cu aplauze* este un roman despre fuga imposibilă, despre obişnuinţa cu captivitatea, despre singurătate" (Tania Radu, Despre fuga imposibilă, în *Bucureştiul Cultural*, nr.1-2, 2005).

În viaţa reală însă, pe doamna Ana Blandiana plecările şi renunţarea nu o caracterizează nicicum. În decembrie '89, România se însufleţeşte, aflând în direct la Televiziunea Română că Ana Blandiana este membru fondator al Frontului Salvării Naţionale, deşi nu îi fusese cerut acceptul pentru aceasta. După întrunirea primului for de conducere a ţării, pe 27 decembrie 1989, i se propune funcţia de vicepreşedinte, dar o refuză, peste o lună demisionând ca urmare a violenţelor îndreptate împotriva opoziţiei şi a hotărârii CFSN de a se transforma în partid politic. Numele său rămâne asociat lecţiei de verticalitate de care cu toţii am avut nevoie şi va continua, cu resurse de nimeni bănuite, să se implice în lupta împotriva imposturii de orice fel, arătând că libertatea de exprimare şi propriul crez nu sunt nicicând negociabile. În aprilie 1990, participă la mitingurile organizate în Piaţa Universităţii, iar în noiembrie se numără printre iniţiatorii şi fondatorii Alianţei Civice, pe care o va conduce între 1991 şi 2000. În ianuarie 1993, propune Consiliului Europei proiectul Memorialului Victimelor Comunismului şi al Rezistenţei de la Sighet, realizat cu mari sacrificii şi eforturi personale şi devenit, peste timp, un reper

internațional al rezistenței antitotalitare. În 1994, a fondat Fundația Academia Civică (al cărei președinte este încă de la înființare), organizație neguvernamentală care administrează Memorialul Sighet.

Părțile ascunse ale acestei inconfundabile biografii, care se confundă poate numai cu neabdicarea de la propriile principii, se lasă astăzi descoperite în eseistica, dar mai ales în memorialistica doamnei Ana Blandiana. „Când în seara zilei de 31 august 1988 am aflat că, din nou, nu voi mai putea să public și am hotărât să încep un jurnal minuțios al acestei noi perioade de viață, era evident că paginile pe care le voi scrie nu vor fi destinate publicării, ci – oarecum dimpotrivă – că ele vor trebui să-i țină acesteia locul. Mi-ar fi destul de greu să spun în ce fel, dar ceea ce simțeam era că urmează un gol de care pot să încerc să mă apăr descriindu-l, nepermițându-i să devină neant. Poate că subliminal presupuneam că această descriere ar putea fi de folos cândva (...)." Cu aceste cuvinte își deschidea autoarea *Mai-mult-ca-trecutul*, jurnalul respirând un trecut irespirabil, probabil perioada cea mai dificilă din opresiunea ceaușistă, apărut în 2024 și care, la lansarea lui la Târgul de Carte Gaudeamus din București, a făcut ca spațiul (poate și timpul) să se dilate pentru a-i putea cuprinde pe toți cei doritori să îl descopere, aducându-i totodată scriitoarei râvnitul premiu „Cartea Anului" acordat de revista *România literară*.

Mai-mult-ca-trecutul e un redutabil Ianus, în care valențele plurisemantice ale literaturii confesive par a se concura reciproc, făcând vorbire când despre jurnal ca expresie scripturală a eului, când despre memorialistica de călătorie (o „artă a fugii", cum își denumește Ana Blandiana călătoriile uneori impuse între București și Oradea, pentru a-și vizita mama, sau între București, de unde, după cutremurul din 1977 soldat cu prăbușirea apartamentului în care locuia alături de soțul său, Romulus Rusan, se vede nevoită să plece la casa de paiantă din Comana)...

Această fugă este înțeleasă ca o modalitate (singura posibilă) de relaționare cu alteritatea sinistră a securității și a cenzurii, care își uniseră forțele pentru a determina reprobabilele fapte care i-au adus poetei o suferință atât de profundă. O traumă care însă își găsește vindecarea atunci când se încalcă uzanțele cenzurii. Cea care scrie rândurile de față, în puținul timp de care dispune, ruptă între treburile casnice, agresată de așa-zișii „confrați", părtinitorii în fapt breslași de tristă amintire, crede însă în forța de a te opune neîncrederii semănate sistemic și consideră că această forță vine doar din deplina, asumata singurătate. Pentru ea, „o asociere este o utopie, un gest de sprijin al cuiva sau a ceva, aproape de neimaginat. Suntem singuri, cu desăvârșire singuri, nu doar în istorie, ca popor, ci și în eternitate, ca oameni. De aceea în toată devenirea noastră am reușit numai lucrurile care puteau fi

făcute de unul singur". În plus, *Mai-mult-ca-trecutul* excelează în imagini în care foamea devine, alături de alte repere concrete din subsidiar (cozile la pâine sau la benzină), semnul evident al anihilării morale, acolo unde cea fizică nu se dovedea suficientă.

Cartea Anei Blandiana conține, apoi, odiseea vieții unei familii de intelectuali, una dintre milioanele de experiențe ale celor nevoiți să părăsească brusc un drum, un destin nu ușor rânduite acasă, pentru a o lua de la capăt, în alt spațiu, în care doar afecțiunea reciprocă și încrâncenarea de a supraviețui pentru a devoala chipurile Răului istoric au putut reprezenta punți de salvare. Supraviețuindu-i biologic celui pe care l-a prețuit, ascultat, sfătuit, înfruntat sau adulat vreme de o viață de om, diarista scrie pentru că își reclamă, întâi de toate, dreptul la memoria afectivă ce îl poate readuce la viață pe cel pierdut și, subliminal, timpul trăirii în limba română. Un drept pe care condiția de autor interzis i l-a confiscat – pentru un timp –, un drept care i s-a imputat, dar un drept fără de care nu poate funcționa cu adevărat nici *aici*, nici *dincolo*, după cum nici în cealaltă lume, a zeilor disprețuitori sau a Dumnezeului mort al lui Nietzsche nu poate regăsi unica tihnă pe care i-o dă așezarea în patria ei, care este, pe cât de stănesciană pe atât de reală, pur trup de litere. La finalul acestei călătorii presărate mai mult cu rele decât cu bune, Ana Blandiana rămâne aceeași ființă senină, în care o energie incredibilă se întrupează mereu, dându-i parcă neistovită dreptate: „Pentru că cel mai greu dintre

toate enormele eforturi la care este supus spiritul creator, într-o lume și într-un timp ca acesta, este acela de a privi cu neînduplecare tot răul, toată urâțenia din jur, găsind în același timp puterea de a descoperi urmele de frumusețe și bine capabile să păstreze vie iubirea care mișcă soarele și celelalte cuvinte".

Doamna Ana Blandiana este în prezent o figură marcantă a lumii intelectuale europene. De-a lungul anilor, a întreprins mai multe călătorii de documentare și de studiu în diverse țări din întreaga lume, ca invitată a unor universități, academii și organizații culturale, susținând lecturi publice și conferințe sau participând la reuniuni, congrese și festivaluri de poezie. În martie 1990, a reînființat PEN Clubul Român (al cărui președinte a fost în perioada 1990-2004, din anul 2004 fiind președinte de onoare). În mai 1993, susține la Universitățile Sorbona III şi IV din Paris un ciclu de conferințe despre *Rădăcinile răului românesc* şi *Convertibilitatea suferinței*. Cu acest prilej, Oficiul german de studii universitare editează un volum trilingv (română-franceză-germană) din creația Anei Blandiana. I se acordă, în 1997, Premiul Național de Poezie „Mihai Eminescu" şi este aleasă membră a Academiei de Poezie „Stéphane Mallarmé" din Paris, iar în 1998 înființează, împreună cu Romulus Rusan, Şcoala de vară de la Sighet, destinată adolescenților. Membră a Academiei Europene de Poezie, din 2001 o regăsim și în calitatea de membru fondator al

Academiei Mondiale de Poezie constituită la Verona sub egida UNESCO.

La Iași, doamna Ana Blandiana a fost întâmpinată cu prietenie, solidaritate și deschidere, iar sosirea domniei sale aici a simbolizat, pentru generații întregi de artiști din toate domeniile, triumful valorilor redutabile în care a crezut dintotdeauna, în pofida vremelniciei ideologiilor și a nestatorniciei unora dintre confrați. De altfel, misiunea de credință a domniei sale a fost aceea de a insufla curaj și credință tinerilor, pe care îi prețuiește necondiționat pentru adevărul și inocența lor, dar și pentru faptul de a conține promisiunea cea bună, atât de utilă orizontului de așteptare al societății actuale. Membri marcanți ai generației optzeciste ieșene, dar și nouăzeciști sau douămiiști își aduc aminte cu emoție și netrucat respect de rândurile pe care Ana Blandiana le-a trimis către ei, în semn de răspuns la scrisorile primite pe adresa unei redacții precum aceea de la revistele *Contemporanul* sau *Convorbiri literare*, atunci când îi cereau sfatul sau girul privitor la propriile scrieri. Unul dintre aceștia, poetul și publicistul Lucian Vasiliu, reper al mediului editorial, în perioada postrevoluționară, din postura de director al Editurii Junimea, ne-a mărturisit următoarele: „În anul 1972 eram elev de liceu în urbea Bârlad, unde a fost născut Alexandru Ioan Cuza. La sugestia profesorului de română, Mihai Daraban, am trimis câteva încercări poetice, lucianoblagiene, poetei Ana Blandiana, care

deținea rubrica de *Corespondență* la revista prestigioasă *Contemporanul*. Îmi pierdusem tatăl, în vara Tezelor PCR din 1971. Cele două răspunsuri de încurajare, formulate generos de tânăra și prețuita poetă și publicistă, m-au întremat în chip special. Din acele momente, am dedicat toate aspirațiile și energiile mele studiului, bibliotecii, literaturii. După căderea Zidului berlinez, aveam să descopăr, prin arhivele risipite ale familiei noastre, că tatăl meu, preot interbelic de țară, un timp învățător și profesor, fusese coleg de facultate teologică, în anii 1930, la Cernăuți, cu tatăl Anei Blandiana. În aceeași perioadă, la Facultatea de Drept se afla student și tatăl lui Romulus Rusan. În urmă cu vreo opt ani, grație proiectului *Zilele Eminescu* de la Botoșani și Ipotești, coordonat de infatigabilul scriitor Gellu DORIAN, aveam să ne aflăm toți cei trei în vizită la celebra universitate cernăuțeană, unde studiaseră tații noștri încercați. Momentul a rămas adânc fixat în memoria clepsidrei".

Opera culturală a doamnei Ana Blandiana trebuie privită drept o panoramă relevantă a deceniilor noastre, o radiografie scrisă în rugăciune. Domnia sa ne-a împărtășit cu nobilă, maiestuoasă generozitate pagini despre copilărie și amintirile ei (duioase sau crude, cu bunica, mama, tatăl percheziționat, deportat în Bărăgan), a scris despre delațiuni, umilință și suferințe, despre entuziasm, candoare și deziluzie, despre munca pe șantier în Clujul proletarizat, despre mirabila bursă în SUA și Premiul Herder, despre o audiență istorică la Suzana

Gâdea, despre întâlnirile magice cu Mircea Eliade și cu Emil Cioran, despre exil, diasporă, migrație, despre cutremurul din 1977, despre George Ivașcu (student al Universității ieșene, în ani interbelici) și despre revista *România literară*. Sunt memorabile paginile care mărturisesc posterității despre frig, frică, foame, despre scrisoarea către Președintele Ceaușescu, despre radio ,,Europa liberă", despre alegerile de la Uniunea Scriitorilor, despre Alianța Civică și disoluția PAC, despre Pen-Club, despre Memorialul Sighet și marii noștri deținuți politici, despre Eminescu, Corneliu Coposu, dar și despre Mozart.

În cuvintele aparținându-i poetului Lucian Vasiliu, care o descrie invocând atributele bunei-cuviințe și ale prieteniei lipsite de parti-pris-uri, vorbim despre o operă edificată, „ca o biserică maramureșeană de lemn". O bunăvestire. Iată de ce, prin acordarea titlului de *Doctor Honoris Causa* unei personalități care înnobilează, prin întreaga ei existență și creație, prin neobosita trudă a scribului care se insolitează pentru a-i oferi comunității din care face parte șansa vieții în libertate și sensul înalt al demnității, prin curajul și temeritatea cu care rostește răspicat adevărul, în pofida valurilor succesive de neadevăruri care, altfel, ne-ar fi putut asurzi, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași are bucuria de a omagia unul dintre reprezentanții de seamă ai canonului literar românesc postbelic, dar și de a recunoaște virtuțile celei care a devenit un veritabil reper moral pentru întreaga comunitate academică ieșeană, un

exemplu pentru studenții, masteranzii și doctoranzii noștri, aflați în căutarea unor modele umane, artistice și civice.

Comisia de elaborare a Laudatio:

Președinte:

Prof. univ. dr. Liviu-George MAHA, Rectorul Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași

Membri:

Prof. univ. dr. Ovidiu-Gabriel IANCU, Președintele Senatului Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași;

Prof. univ. dr. Dorina Lăcrămioara PETRESCU, Director al Consiliului pentru Studiile Universitare de Doctorat, Facultatea de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași;

Prof. univ. dr. Antonio PATRAȘ, Facultatea de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași;

Prof. univ. dr. Conțiu Tiberiu ȘOITU, Prorector pentru resurse umane, managementul calității și activități culturale, Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași;

Conf. univ. dr. Livia IACOB, Director executiv al Fundației Editurii UAIC, Facultatea de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași.

Iași, 16 martie 2026

TIPARUL EXECUTAT LA
IMPRIMERIA EDITURII UNIVERSITĂȚII
„ALEXANDRU IOAN CUZA“ DIN IAȘI
700539 Iaşi, str. Munteni, nr. 34, tel./fax: (0232) 314947
Apărut: 2026
Comanda: 21

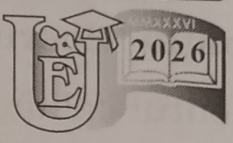

Informaţii şi comenzi:
www.editura.uaic.ro
editura@uaic.ro

Adresa: Bulevardul Carol I nr. 11, 700506, Iaşi, România
Tel.: +40 (232) 201 000 / Fax: +40 (232) 201 201
E-mail: contact@uaic.ro; Web: www.uaic.ro